

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1-20, z dostavljanjem na dom K 1-50; s pošto mesečno K 20—, polletno K 10—, četletno K 5—, mesečno K 1-70. Za inozemstvo celoletno K 30—. Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Frančiškanski ulici 8. Opolisi se pošiljajo uredništvo, naročnina upravnistvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglašanje se plača: peti vsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 303.

Žrtve.

Vsak narod ima svoje žrtve. Da, v človeštvu živi celo čudna vera, — morda od davnih dni, morda pridobljena v skušnjah življenja — da se nič velikega ne doseže brez žrtve. Nekateri moderni misleci to mnenje zavračajo in sprejemajo Havličkovo geslo, ki je rekel: Naši predniki so za domovino umirali, mi pa hočemo zanjo živeti in delati. Nihče ne bo dvomil, da ima to geslo mnogo modrega v sebi in da je naravno, da ga sprejemajo moderni misleci. Saj je že v najsišnje sloje zašla misel, da ni rešitve v revoluciji ampak v evoluciji. Toda to vse je teoretično, modrovanje, ki v življenju pogosto ne pride do veljave. Življenje je sila, ki stopa brezobzirno naprej in se ne meni za modre in velike misli. In tako še do danes nismo prišli — vkljub vsemu bahanju o napredku človeštva — do onih časov, ki ne potrebujejo žrtve.

Pisali smo že v pondeljkovi številki o dogodkih v Perziji. Nekateri listi trdijo, da smo imeli onih dveh mladeničev, ki sta padla pri onih značilnih dogodkih, — Ci-Ma-Da in Red-Nul — napačno razumeli in narobe zapisali. Toda za imena nam ne gre, gre le za dogodke, ki so se izšli, ker so značilni za perzijske razmere.

Nas seveda v sedanjem času posebej sedaj po dunajskih dogodkih perzijske razmere malo brigajo in bi se zanje tudi ne zanimali, ko ne bi imele toliko podobnega z našimi. Tako pa vidimo, da se godi povsod isto in da še danes ne živimo življenja brez žrtve. Žrtve so žrtve pa naj bodo v Perziji ali drugod in prav je imel „Daily Telegr.“ da je pisal tudi o onem malenkostnem dogodku ob času, ko se gode še druge večje stvari. Zanimivo pa je tudi, kaj je perzijska vlada po vsem tem ukrenila. Oni mali rod — o katerem smo govorili — je seveda pokopal mrtve, kakor mu je velevala dolžnost, kajti že od starih časov so s slavo pokopavali one, ki so padli za domovino. Perzijska vlada pa je prepovedala pisati o tem; prepovedala je obisk grobov in vse svečanosti, ki bi utegnile buditi spomin na oni dan. Da bo za vselej varna, je sklenila perzijska vlada, da se izda za oni mali rod poseben koledar, v katerem bo izpuščen oni dan, kakor da ga ni bilo na svetu. Bodoči rodovi bodo na ta dan popolnoma pozabili. Perzijska vlada je torej — po dobri ali slabi navadi vseh vlad — hotela na ta način stvar spraviti s sveta. Toda molk še ni znamenje pozabljenja, molk je tišina pred nevihto, ali mrak pred dnevom. Res je moral mali rod prenehati s svojimi zahtevami, toda s tem še ni rečeno, da se ne zaveda svojih pravic. Ako ga za enkrat potolajijo duhovniki iz sebičnih namenov, pride čez čas lahko iznova spoznanje. Žrtve so v trenutku lahko brez pomena, imajo pa svoj pomen za bodočnost, kajti žrtve živijo mrtve — in pomislite kako je to, ko mrtvi žive.

Tudi na Dunaju so bile žrtve. Ne velike z ozirom velik boj. Posebno uspeh salv je bil — slab. Od treh salv so bili ranjeni le stirje. Drugi so bili ranjeni v gneči v medsebojnem boju. Oni, ki je mrtev, je bil proboden. Ranjenih je tudi več policistov. Ali se ne zdi ta uspeh čuden. Ali ne kaže to, da so vojaki streljali v zrak; pravilo pa je, da vojaštvo sploh ne strelja v zrak, ampak naravnost v množico. Ali je bila to obzirnost višjih — s čimer bi se priznavala opravičenost demonstracij — ali strah pred bodočnostjo, ali se je vojaštvo samo zavedalo, da je del te množice, ki zahteva kruha. Cesar sam se je nevoljno izrazil o demonstracijah in o tem, da je tekla kri. Cesar ne potrebuje žrtve — komu na čast naj torej padejo? Državi? Država ne potrebuje takih žrtve, ker ni v njeno korist, če umirajo njeni državljani, naj bo pod krogljami ali od gladi. Kdo torej potrebuje žrtve. Domovina? Domovina potrebuje živih delavnic ljudi, ne mrtvih. Ampak žrtve so in komu na čast? Njim, ki žive v izobilju, ki vladajo kakor bogovi s svojih mest, ki so se polastili javnih razmer in jih izkoriščajo zase. Njim na čast: kapitalistom, šovinistom! Majhni in slabotni morajo prinašati darove njim velikim in bogatim. Delavec mora ob gladi služiti onim, ki sede za bogatimi mizami, mal narod naj prepušča svoje zadnje pravice velikim privilegiranim narodom. In pravica? Pravica je na ulici? Pojdite si ponjo in jo zahtevajte: zgodi se kakor v Perziji: puške. In ko padejo žrtve, noče biti nihče kriv. Oni, ki je padel ni zakrivil nič drugega kot drugi, morebiti je celo slučajno prišel zraven; vojak ni kriv: strelja na povelja; višji niso krivi — skrbje za javni red. Kaj je torej z žrtvami, ki padajo na ulici? Zakrivate jih oni, ki zakrivajo razmere: v Perziji vlada, ker ne zna ali noče dati rodovom pravice, pri nas Nemci, pod protekcijo vlade, na Dunaju kapitalisti, Mažari in klerikalci, ki delajo skupaj draginsko politiko.

Dunajsko delavstvo se je vrnilo k delu in hoče služiti pošteno svoj kruh, ne pa prelivati krvi po ulicah. Dolžnost vseh krogov je vpoštevati to dobro voljo dokler je čas.

In pri nas. Danes je 20. september, torej vzroka dovolj da premišljamo o žrtvah, perzijskih, dunajskih ali drugih. Mi se zavedamo, da je naša dolžnost, za narod živeti in delati, dolžnost drugih pa je, da ustvarijo razmere, ki ne bodo zahtevale žrtve, ki so zadnja leta in dni kravale na avstrijskih ulicah, kajti spomin na žrtve je: kakor plamen goreč, kakor žar pekoč, kakor glas vabeč, kakor vulkanov moč...

✠ Stolypin.

Ruski ministrski predsednik Stolypin je umrl. Rana, ki mu jo je zadala revolucionarjeva krogla, je bila smrtna. Vesti, ki so prihajale takoj po

atentatu in so oznanjale, da rana ni smrtno-nevarna, so imele namen, pomiriti javnost, kajti bati se je bilo na eni strani medsebojnih političnih bojov, na drugi židovskih pogromov.

Sedaj Stolypina ni več in bližnji dogodki bodo morda pokazali, kako važna oseba je bil za Rusijo, pa tudi, kako nevaren je državi sistem, po katerem je vodil Stolypin rusko državno politiko.

Stolypin je bil rojen leta 1863. in je stopil po dokončanih študijah v državno službo, kjer je hitro avanziral. Postal je guverner saratovske gubernije in je bil s tega mesta poklican v ministrstvo notranjih del. Dne 17. oktobra 1905. je dobila Rusija po dolgi viharjih bojih konstitucijo, nešteto žrtve je padlo v teh bojih in šele skrajna nevarnost je izsilila konstitucijo. Dne 21. julija 1906. pa je bila prva duma razpuščena in druga duma se je imela sklicati šele marca meseca 1907. Ministrski prezident Goremykin je odstopil — in Stolypin je prišel na vodilno mesto, kot šef nove vlade. Stolypin je skušal dobiti večino med zmernimi reformnimi strankami, toda stranke so stavile tako visoke zahteve, da se Stolypin ni mogel zadovoljiti, ker bi svojih obljub ne mogel izpolniti. Na konservativne stranke pa se ni mogel nasloniti, ker je bila revolucija še preveč silna. Zato je bil Stolypin prisiljen začeti nekako nadstrankarsko politiko in je od one dobe do sedaj po različnih viharih in viharjih plul med obema smerema: med revolucionarno in konservativno. Toda revolucionarji so zamerili Stolypnu, da se ni hotel vezati z njimi in je takoj nekaj tednov po njegovem nastopu bomba razdrila njegovo letno vilo. Stolypin je bil sicer nepoškovčan, toda ranjena sta bila dva njegova otroka. Dne 6. septembra t. l. je podal Stolypin razglas, v katerem je obsodil revolucijo in revolucijske stranke in jim očital najhujše pregreke zoper državo in zoper družbo, obljubil pa je primerne in potrebne reforme, predvsem agrarne reforme. Povdarjal je potrebo splošne šolske obveznosti, in je obljubil povzdigniti ljudsko šolstvo. Sestavile so se posebne komisije, ki so takoj začele s svojim reformnim delom. Skušal je splošno vplivati na to, da se z reformami — ali vsaj z obljubami, — pokaže dobra volja vlade, da se na ta način zaduši revolucija. Posebno mu je bilo na tem, da obsodijo revolucijo tudi oni zmernejši elementi, ki so jo morebiti preje odobraval. Tako je plaval Stolypin previdno nad strankami in je skušal na ta način dobiti počasi zmerno večino. Skrajni konservativci so ga prav tako napadali kakor skrajna levica. Njegova vlada pomeni nekaj prikrit absolutizem. Reči pa se mora, da je bil morebiti najprimernejši mož na svojem mestu in da je dobro obvladal razmere. Zgodi se lahko, da mu bo sledil mož, ki bo mnogo konservativnejši in se bo začela še hujša reakcija.

Stolypin je padel enako, kakor Plehve in drugi, kot žrtve teroristov.

Njegov morilec Bagrov je krščen žid. Nekateri so mnenja, da je Bagrov član „ohrane“ to je one policijske organizacije, ki izrablja revolucijo v svoje sebične namene. Bagrov je gotovo član — kake organizacije — ali spada med teroriste in revolucionarje — ali med provokatorje, ki s takimi atentati služijo policiji. Politične stranke pri tem niso prizadele, ker jim je Stolypinova vlada omogočala razvoj in rast in so lahko vse zmerne stranke upale, da dobe prej ali slej popolno večino.

Smrt Stolypinova bo neugodno vplivala na ruske politične razmere, ki so se v zadnjem času že mirile. Sledila bo sedaj nova era in ta dobremu razvoju in napredku Rusije najbrže ne bo ugodna. Stolypinova doba je doba prehoda iz absolutizma v konstitucijo — ta pa še ni končan.

Iz slovenskih krajev.

Iz Vevč. Dne 14. t. m. se je vršil v Vevčah komisijski ogled radi zavarovanja levega brega Ljubljanice pod vasio Slape. Interesente je Dobrunj niso bili o celi stvari popolnoma nič obveščeni, oni iz Slap pa le površno. Ogled bi se imel vršiti ob 9. uri, toda komisar dr. Borštnar je prišel šele ob 10. uri. Posestniki so morali radi komodnosti komisarja eno uro čakati in to ob tem času ko ima kmet toliko dela na polju. Gosp. komisar je brez vsakega povoda grozil strankam s 24 urnim zaporom in zastopnik tovarne, dr. O. Wallentschagg je s strankami skrajno netaktno postopal. Izmed navzočih posestnikov se je le eden ojunčil in učenega nemškega doktorja tako izborno zavračeval, da mu je moral doktor končno — molčati. Obljubil je, da se s posestnikom vidita še v Ljubljani. No smo res radovedni! Posestniki iz obeh občin, namreč iz Dev. Marija v Polju in iz Dobrunja so radi takega postopanja silno ogorčeni, pa kaj ko ni nobenega, ki bi se zanje postavil. Župana iz obeh občin sta po nojevem načinu zarila glave v pesek. Sicer bomo pa o teh nemških gospodih in o naših ljubljanskih županah še kaj lepega povedali. Saj imamo še dovolj gradiva!

DNEVNE VESTI.

Zdaj torej vemo, zakaj je tako pomanjkanje subalternih uradnikov po onih uradih, kjer načelujejo klerikalci. Gosp. prof. Jarc nam je to v nedeljo v hotel Unionu prav lepo in po domače povedal. — Rekel je namreč, da je v Avstriji sploh preveč uradnikov, da je po državnih uradih preveč dren! — Zato imajo torej poštni uradniki po deset ur na dan službe, ker bi bil sicer preveč dren! — Po drugih ljubljanskih uradih, kjer imajo opravljati samo lahka pisarniška dela, ni preveč drene, ker morejo uradovati dnevno le po 5 do 6 ur, namreč do 1. ali 2. ure popoldne in je s tem

opravljeno za celi dan. — Razven tega ima ljubljanski poštni uradnik po eno nedeljo na mesec nedeljski počitek, v celem poletju tedaj tri proste dneve, ker bi bil drugače preveč dren, medtem ko imajo drugi ljubljanski uradniki, kateri niso odvisni od S. L. S., vse nedelje in praznike počitek, kakor je tudi prav. Tudi radi tega, da se izogne prevelikemu drenu, ne morejo ljubljanski poštni uradniki na kravo zasluženi dopust, in če dobi kdo daljši dopust radi bolezni, je navadno švinder, in kriv, da drugi ne morejo na dopust. — Asistent pri sodnji pa dobi brez vsake ovire trimesečni dopust, če je le nekoliko nevrasteničen. — Dren je torej le po onih uradih, kjer načeljujejo pripadniki S. L. S. — V tem smislu pomaga in bo torej pomagala S. L. S. obuboženemu državnemu uradnistvu. Prihodnjič nadaljujemo.

Nebesa za klerikalce. Ti ljudje, posebno pa njih čuki in marinice so popolnoma prepričani, da jih čakajo v nebesih prvi sedeži. Saj niso to trdili enkrat, ampak to povdarjajo pri vsaki priliki. To so zopet pokazali pri pogrebu nekega čuka v vasi Batule na Vipavskem. Govornik ob odprtem grobu je proslavljal pokojnega, ob koncu pa pristavil: Počivaj v miru, dokler ne pridemo tudi mi tja, potem se pa bomo skupno veselili v nebesih! Filozofija! Tudi na neki čukovski veselici je končal oberček svoj slamanati govor z besedami: Vsi tu zbrani, na svidenje v nebesih, le žal, da ni dostavil, „s Fridolini in Kavčiči!“ Sedaj pa naj še kdo trdi, da niso nebese za klerikalce!

Klerikalci proti cvetličnemu dnevu. Vedeli smo že davno, da klerikalci niso prijatelji naših dijaških podpornih društev, kajti klerikalni dijak brez teh društev čisto lahko izhaja, saj imajo svojo „Leonovo družbo“ in druge klerikalne podporna organizacije, tako da jim na slovenska podporna društva ni treba čisto nič reflektirati in so popolnoma neodvisni od njih. Vkljub temu, da slovenska dijaška podporna društva od klerikalcev nimajo ničesar — tistih par kron, ki pridejo iz klerikalnih rok, ne pride niti v poštev — so naša dijaška podporna društva vendar le podpirala klerikalne študente, včasih celo take, ki niso bili najbolj potrebni, da bi se jim le ne moglo očitati pristranost. Zdaj, ko so pa klerikalci slovenskim dijaškim podpornim društvom napovedali javen bojkot, je pa stvar popolnoma drugačna. Slovenska dijaška podporna društva bodo morala iz tega izvajati nujne posledice. Napredna javnost zahteva, da se z njenim denarjem ne podpirajo tisti študentje, ki posredno ali neposredno v „Slovenca“ proglašajo bojkot akciji za dijaška podporna društva in s tem podpornim društvom samim.

Imenik za deželnozbornsko dopolnilno volitev se sestavljajo. Klerikalci imajo že tajne sestanke zaradi kandidata. Nekateri govorijo, da se ve-

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

— Gospodar, je dejal Žanetto, gospod Aretino me je hotel poslati v Trevizo.
— Čemu to?
— Da me spravi od doma, ker sem videl škofa, ko je prišel k njemu.
— Bemba si videl! sta kriknila hkrati Roland in Skalabrino.
— Da. Sem ga privedel k njemu.
— Hitiva, gospodar, oh, hitiva, hitiva! je vzkliknil Skalabrino.
— Samo trenutek, da povem vse! je rekel Žanetto. Škofa je spremljala mlada ženska... Ali dekle, saj ne vem nanka.
— Roland in Skalabrino sta se spogledala z očmi, plamečimi od radosti in sta planila ven, ne da bi zahtevala daljših pojasnil.
Par minut nato sta bila že v gondoli; Skalabrino je veslal da je, kar letela po vodi.
Orjak ni črnil besedice.
Toda Roland je vedel, kakšne misli mu morajo polniti dušo.
— Poznam Bianco, je dejal, in sem prepričan, da je bila močnejša od Bemba.
V dnu srca pa ga je ta prihod škofa v spremstvu deklice k Aretinu navdajal s temnim nepokojem.
— Samo da bi prišla o pravem času! je ponovil Skalabrino; to je bil ves njegov odgovor, kakor da ga muči huda slutnja.
Gondola je opravila v četrte ure pot, ki zahteva drugače od dobrega barkarola štirideset minut.
Naposled je obstala pred Aretinovo palačo.
Trenutek nato sta stala obadva pred vrati.

Bila so zaprta!
Roland je srdito udaril nanje.
Iz notranjčine se je začul prestrašen dirindaj: Aretino je bil še zmerom prepričan, da pošlje Imperija za njim par tucatov morilcev, in se je pripravil na obrambo.
Roland je zaropotal glasneje.
— Odprite, grom in peklo! je zakričal.
Aretino je nedvomno spoznal njegov glas, kajti Roland in Skalabrino sta takoj nato začela rožljanje ogromnih zapahov, za katerimi se je bojazljivi pesnik jedva čutil na varnem.
Ko so se vrata odprla na ozko špranjo, jih je Skalabrino odprl s sunkom nastežaj.
Roland je zagledal Aretina, ki mu je prihajal naproti.
— Kaj! Vi ste, gospodar!
— Kje je Bembo? je vprašal Roland s tako osornim glasom, da je Aretino začel trepetati in zamrmral sam pri sebi:
— Ojoj! Zdaj padam iz Karibde v Scilo. Bembo, gospodar? ... Saj ...
Roland je stresel pesnika za ramo:
— Za vsako izgubljeno sekundo ti s kleščami izderem en zob. Odgovori, pasja duša! Kje je Bembo? Kje je Bianco?
— Pojdite z mano, je zaječal Aretino, toda Bog mi je priča, ko sem jima odprl gostoljubno svojo hišo, nisem mislil, da si nakopljem s tem vašo jezo.
Stopal je naglo naprej.
Ta hip je Roland začel šum glasov in ječanje.
— Bianco! Bianco! je zakričal, pehaje Aretina pred seboj.
— Tukaj! je odgovoril glas Perine, ki se je znašla nena doma pred njimi in pokazala s prstom na bližnja vrata.
Skalabrino se je zaletel v ta vrata in se uprl vanje s svojimi težkimi pleči.
Preteklo je par strašnih sekund; nato je počil les, ključavnica je odskočila, vrata so se podrla, in moza sta planila v sobo.
Bralec ve, kak strašen prizor je čakal njunih oči ...
Rolandov prvi pogled je zadel okno, ki ga je Bembo odprl. In vztrepetal je, videč nastežaj odprto okno.
— Proketo! Ušel je ... Odpejal jo je s seboj!
Toda okrenil se je in slišal, kako čudno ječi Skalabrino.

In zdaj je v najtemnejšem kotičku sobe zagledal Bianco. Poleg nje je klečal orjak. Ni si je upal dotakniti, niti črtniti besedo. Samo hropenje, bridko in strašno obenem, je vrela zamolklo iz njegovega grla.

Roland je stopil naglo bliže.
Videl je takoj, da je Bianco mrtva.
Pesti so se mu skrčile, in iz oči, ki jih je dvignil proti nebu, kakor da hoče zalučati usodi svojo najhujšo kletev, se mu je utrnilo dvoje solz.

Dotaknil se je Skalabrinove rame.
Skalabrino je dvignil glavo.
— Saj ni mrtva, kajpada ne? Oh, to bi bilo kruto! Oh, gospod, recite mi, da ni mrtva ... Bianco, moja hči! ... Saj me sliši, ali ne? ... Jaz sem ... tvoj oče ... Da, tvoj oče. Poglej me, samo oči odpr! ... Če se ti zdi, da nisem vreden biti tvoj oče in če ti ni všeč, da si moja hči, pojdem odtod ... samo malce odpr oči, toliko, da me vidiš, ki nisi nikdar videla svojega očeta ... Tudi jaz nisem vedel, da te imam! Imel sem hčer, najlepšo in najčistejšo v Benetkah, pa nisem vedel za to. A zdaj vem ... In kako se je izpremenilo moje življenje od dne, ko sem izvedel! Ves čas sem mislil samo še nate ... nate, dete moje ... moja hči! ... Kaj, ti da bi bila mrtva! In da sva se našla samo zato, da te vidim umorjeno! Ne, ne! Oziroma, verjemite! Bianco! ... Poslušaj me, saj sem tvoj oče ... samo za hipec me pogledaj, samo za hipec ...

Roland je skoraj odurno stresel tovariša za ramo.
— Pokoncu, je velel s hrpavim glasom, pokoncu tovariš, brat moj ... pokoncu! ...
— Mrtva je! je dejal Roland s tako svečanim povdarkom, da so vsi, Aretino, Margerita, Pavlina in vse ostale Aretinke, ki so pritekale, in sluge, ko so stali za njimi, povesili glave in ostali sklonjeni pred veličanstvom smrti.
Perina je rahlo ihtela.
Peter Aretino si je grizel ustnice do krvi.
Stopil je korak naprej.
— Gospodar, je izpregovoril ponižno, nadejam se, da ...
— Tihot! je odgovoril Roland z istim svečanim glasom.

(Dalje.)

čina volilcev upira dr. Gregoričevi kandidaturi, češ, to je kandidat za blamažo.

Za denar, le vse za denar — to je pri dr. Kreku glavna „maksima“. Organizacija brez denarja — lepo vas prosim, je prazna beseda. Zato je v nedeljo pozdravil — ker je prehlajen; pismo S. K. S. Z. v „Ljudskem domu“, in postavil kot prvo bombo za bodrilo značilen stavek: „Treba nam je denarja!“ In ta denar, pravi navihani rimski dohtar, bodo morali nabrati slovenski krščanski fantje in dekleta s svojimi težko prisluženi kronami. Ti fantje in ta dekleta na kmetih že zdaj glasno godrnjajo, rekoč, da niso nikdar prosti in da morajo vedno plačevati! Hm, gosp. Krek, le kmalu ozdravite, da jih boste potolažili ali pa uporne „panali“, kajti značajni ljudje so vas že sili!

Sinočni shod zaupnikov narodno-napredne stranke v Spodnji Šiški v gostilni „pri Ančniku“ je prav dobro uspel: prišlo je okoli 150 povabljenih zaupnikov, mnogi pa niso mogli prisostvovati sestanku, ker je bil prostor premajhen. Kandidatska lista — ki jo pričbimo jutri — je bila sprejeta enoglasno in z velikim navdušenjem. Narodno-napredna stranka stopa v boj samozvestno in z onim ognjem, ki je v sedanjih razmerah, ko se je združilo vse proti nji, absolutno potreben.

Čudna taktika. Naši socijalni demokrati so kaj čudni ljudje: v „Zarji“, ki je dostopna vsakomur, ki jo hoče kupiti in čitati, so zelo uljudni in fini popolni Evropejci, na svojih shodih pa, ki jih obiskujejo več ali manj samo njihovi pristaši, so navadno ravnotako surovi kot klerikalci in skoraj vsaka druga beseda iz ust nekaterih njihovih govornikov — je psotka. To se je pokazalo posebno pri zadnjem njihovem volilnem shodu pri Anžoku v Spodnji Šiški, kjer je na posebno „duhovit“ način stresal svojo surovost g. Anton Kristan, katerega govor ni bil čisto nič drugega kot zbirka najordinarnejših psokv. S takim načinom boja socijalni demokrati res ne pridejo daleč, ker psotke niso nikdar bile in ne bodo — argumenti; nasprotno, psotke so orožje slabih.

Dobro preračunan manevar so vesti, ki jih prinaša „Zarja“ o nekem dozdevnem razdorju v vrstah narodno-naprednih volilcev v Sp. Šiški. O tem razdorju nihče ničesar ne ve in narodno-napredna stranka ni bila v Sp. Šiški morda še nikdar tako enotna, kot je sedaj, kar se njeni pristaši dobro zavedajo resnosti položaja in bodo šli v volilni boj složni in edini. — „Zarja“ naj si zapomni, da s svojim manevarom ničesar ne opravi, ker napredni volilci v Sp. Šiški niso tako nerazsodni, da ne bi vedeli — kam pes taco moli in zato jo bo molil zastoj.

Nismo verovali, ali sedaj postaja že popolnoma jasno, da so se združili socijalni demokratje v Spod. Šiški z Nemci in klerikalci. Zato bodo kandidirali socijalni demokrati tudi nemškega klerikalca Lukana, tako, da vstrežejo Nemcem in klerikalcem, ki ne postavijo posebnih kandidatov, ampak bodo glasovali za socijalno demokratsko listo. Za to se je posebno zavzemal izvrševalni odbor slovenske ljudske stranke. Pripominjamo še, da se nahaja na socijalno demokratski listi kar trinaest nemških sodrugov, radi česar so se Nemci tudi odločili, da glasujejo za socijalno demokratsko listo.

Delavska stranka hočejo biti socijalni demokrati, pri občinskih volitvah v Sp. Šiški kandidirajo pa kar šestnajst posestnikov, pravijo pa, da bodo skrbeli samo za delavske inte-

rese vse druge stanove pa bodo teorizirali!

„Ste že opravili“. Te dni je prišel k nemu od voditeljev narodno-napredne stranke človek, ki se lahko ponaša, da je za stranko dosti storil, po neko majhno uslugo. „Voditelj“ je smatral za potrebno odkloniti prošnjo, kar je gotovo njegova pravica in dotod bi bilo vse v redu, ali „voditelj“ je čisto po nepotrebnem razžalil dobrega strankinega pristaša, rekoč mu kot kakemu beraču: „Ste že opravili“, četudi ta niti vsiljiv ni bil. Ta razžalitev bi lahko izostala, ker ako nekdo prosi koga za kako uslugo, zato vendar še ni lopov, ki ga je treba nahruiliti. Pri takih razmerah, seveda, ni čudo, da v tabor narodno-napredne stranke nikogar preveč srce ne vleče.

Brezvestnost nekaterih dijaških gospodinj, zlasti nemških, je že kar ostudna. Otroci iz ljudske šole plačujejo po 50 in 60 K mesečno za hrano in stanovanje, a te gospodinje jim ne dajo niti toliko, da bi se do siteda najedli! Vsled tega tožijo, da so lačni. Pozivljamo mestno zdravstveno, da si že vendar enkrat malo ogleda dijaška stanovanja po mestu zlasti v temnih starih hišah in ozkih ulicah. Hrana in higijena je za šolskega otroka prva reč!

Draginjsko zborovanje deželni uslužbencev. V nedeljo popoldne so imeli kranjski deželni uslužbenci v gostilni pri Mikuzu v Kolodvorski ulici svoj stanovski sestanek, na katerem so razpravljali o sedanjih neznosnih draginjah, o zahtevi glede draginjske doklade, proste zdravniške pomoči in o definitivni nastanitvi uslužbencev, ki služijo že več let. Na sestanku je bila sprejeta resolucija na deželni odbor oziroma deželni zbor. Konečno se je oglašil k besedi Franc Jeran, ki je svojim tovarišem priporočal, naj izsleda dotičnika, ki poroča listom o krivičnih razmerah v deželnih zavodih. Toda mož je naletel na slabo. Njegovi tovariši so mu povedali, da je društvo popolnoma stanovsko in ne-politično, da take stvari ne spadajo na program. Tak odgovor je tudi najboljši.

Policijski komisar Jančigaj je zopet pričel s svojo neokusno surovostjo, po kateri se že od nekdaj jako odkljuje, in sicer to pot — v javnem lokalju. V nedeljo se je spravil v gledališču nad nekega stražnika. Ne vemo, zakaj. Končno nas to tudi ne zanima, ampak gre tukaj za avtoriteto policije, katere gotovo ni pred takimi tiči kot je Jančigaj posebno na varnem. No, Johan, ki se vedno kar cediš od ljubezni do stražnikov, napravi tukaj enkrat red. Gosp. vladni svetnik naj pa pouči Jančigaja, da se take stvari v javnih lokalih ne spodobijo. Jančigaju pa povemo, da mu bomo postregli, če ne bo že enkrat miren s stvarmi, ki prav pošteno kršijo ugled policije. Torej pamet, ker „kdor se povišuje, bo ponižan.“

Malo več oljke. Pretekli teden je došel precej pozno zvečer v Ljubljano neki kmetič, da poišče za svojo nevarnolobno ženo zdravnika. Povpraševal je naokoli in srečal konečno na Mestnem trgu nekega policijskega nadstražnika. Vprašal ga je uljudno, kje bi dobil kakega zdravnika, toda stražnik se zadržal prav surovo nad njim: „Kaj mislite, da vam bomo mi po mestu iskali zdravnika.“ Tako postopoma se že samoposebi obsoja. Le malo več oljke.

Železničarsko gibanje: V nedeljo zvečer so se z brzovlakom odpeljali zastopniki „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ in „Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov“ na konferenco „Lige“, ki se vrši dne 19. 20. in 21. t. m. na Dunaju. Konference se

udeležijo zastopniki sledečih železniških organizacij in sicer: Spolek čeških uradnikov železničarjev v Pragi, Związek uradników c. kr. kolei paustowych w Galicji, Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov v Trstu, Deutsch österr. Eisenbahnbeamten Verein, Zemská jednota zizenců drach v Království Českem, Związek obrony prawnej Samopomoc w Galicji, Zveza jugoslovanskih železničarjev v Trstu, Reichsbund der deutschen Eisenbahner Oesterreichs in Wien in Verein österr. Zugspedienten. — Zastopniki zgoraj omenjenih na narodni podlagi stoječih društev zastopajo čez 70.000 železničarjev in se podajo po izvršeni konferenci v železniško ministrstvo, kjer predlože skupno sestavljeno spomenico.

Društvo jugoslovanskih uradnikov v Trstu javlja tem potom vsem svojim članom, da je osrednji odbor sporazumno s podružnicami sklenil izdajati lastno glasilo, in sicer počenši z mesecem oktobrom, 10. dne vsakega meseca. Ob tej priliki prosí osrednji odbor vse gg. člane, da z dopisiljanjem gospodarskih in strokovnih članov, kakor tudi drugih primernih prispevkov vsakovrstne vsebine, ki vtegnejo zanimati vse člane, omogočijo, da bo list stal na višini vrevljanja in tako delal v javnosti čast naši stanovski organizaciji. Ker bo pa društvo imelo z izdajanjem svojega lista znatnih stroškov, prosí osrednji odbor v Trstu, da vsi člani točno vrše svojo dolžnost napram društvu s tem, da ne samo redno plačujejo svojo mesečno članarino, ampak da tudi z vsemi sredstvi agitirajo za pristop novih članov k društvu. Cim več članov je, tem lepše vspehe društvo lahko nudi članom, tem večji bo list in zanimivejši! Zato, tovariši člani, hitro na delo!

Pozor, medicinci! Na dunajski medicinski fakulteti bode letos s prvim tečajem razpisana neka ustanova v znesku letnih 600 K. Ustanovil jo je pred 50. leti neki slovenski rodoljub s pogojem, da pridejo pri podeljenju z enako kvalifikacijo v poštev v prvi vrsti medicinci doma v sevnškem okraju; če teh ni, potem pa drugi. Dosedaj še te ustanove bržčas ni noben Slovenec užival, ker je bila za nas Slovence popolnoma pozabljena. Kdor se pa zanima za njo, dobi potrebne informacije od dr. Ivana Matka, Ljubljana, Wolfova ulica 10.

Cvetlični dan. Na inicijativo O. s. n. n. d. se priredi 23. in 24. t. m. v Ljubljani cvetlični dan v korist dijaškega podpornega društva „Radogoj“. Svoje sodelovanje so obljubile narodne dame ter akad. fer. društvi „Prosveta“ in „Sava“. Ker je tako združeno toliko delavnih moči, upamo lahko na lep uspeh cvetličnega dneva. Vse posle vodi od zgoraj omenjenih korporacij voljen odbor, ki vodi vse priprave in ki daje vsa potrebna pojasnila.

Opozarjamo vse dame, ki hočejo sodelovati pri cvetličnem dnevu, da pridejo sigurno 21. t. m. ob 6. uri zvečer v damsko sobo Narodnega doma k zadnji seji. — Cvetlice se pošiljajo na naslov g. Amalije Widrove, Šelenburgova ulica 3, 23. t. m.

Cvetlični dan se zaključil s prijeteljskim sestankom v Narodnem domu, na katerega vabimo vse Slovence, da podpro s prostovoljnimi doneski naša prepotrebna dijaška podporni društva v Gradcu, Pragi in na Dunaju.

Prejeli smo: Cestitemu uredništvu dnevnika „Jutro“ v Ljubljani. Z ozirom na dnevno vest v 558. številki Vašega lista z dne 16. t. m. „Ravnateljstvo užitninskega zakupa“ Vas pozivljam sklicuje se na tisk. zak. § 19, da sprejmete in po tega zakona dolo-

čilih objavite v prihodnji številki svojega lista nastopni

popravek.

Ni res, da ne odgovarja resnici, kar je trdilo ravnateljstvo mestnega užitninskega zakupa glede deputacije paznikov v svojem popravku z dne 12. t. m. tičočem se dnevne vesti „Ravnateljstvo užitninskega zakupa“ v 544. številki „Jutra“; res pa je, da popolnem odgovarja resnici, kar je trdilo ravnateljstvo v napominanem popravku. Dotična dnevna vest v 558. številki „Jutra“ je sama v protislovju z dnevno vestjo v 554. številki Vašega lista. — Ni res, da podpisani ravnatelj nisem hotel sprejeti (!), odposlanca paznikov, ki se je zgasil pri meni.“ V Ljubljani, dne 16. septembra 1911. Graselli, ravnatelj mestnega užitninskega zakupa.

Odborova seja Matice Slovenske se vrši danes, dne 20. sept. 1911 ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo predsedništva. 2. Tisk letošnjih knjig, zlasti Mencingerjevih zbranih spisov. 3. Poročilo o popravah hiše. 4. Tajnikovo poročilo. 5. Slučajnosti.

Slovensko deželno gledališče. Prihodnja predstava se vrši v soboto zvečer ter se uprizoni prvič slavna komedija življenja v treh dejanjih „Zemlja“, ki jo je spisal najodličnejši moderni nemški dramatik Karel Schönherr. Ta komedija je že par let stalno na repertoarju dunajskega dvornega gledališča. Glavne vloge igrajo gg.: Verovšek, Skrbinek, Nučič, gospa Danilova, gospa Bukšekova in gdč. Thalerjeva. Predstava se vrši za par abonente. — V nedeljo popoldne se uprizoni kot ljudska predstava pri znižanih cenah Etbina Kristana „Samosvoj“. Zvečer se igra drugič „Ruy Blas“ (za nepar).

Gospod Ljubiša Ilčić, naš operetni tenor, je gostoval v ponedeljek zvečer v vlogi Lorentya (Jesenski manevar) na odru zagrebškega gledališča.

Kormin. Blizu se zopet čas trgate in zopet bodo prišli sem vinski trgovci iz Kranjskega. Pri tej priliki bi hoteli na nekaj opozoriti: Vsak Slovenec, kateri pride v Kormin, naj govori slovensko, vsak naj gre v naše gostilne. Čemu pa bomo podpirali Italijane? Zato, da bodo rogovili proti slovenski šoli! Sedaj imamo krasne slovenske gostilne, posebno pa restavracija „Central“ in pri „Kotlarju“. Torej dolžnost vsakega Slovenca, kateri pride v Kormin, je, da se drži gesla: Svoji k svojim!

Ponesrečil se je 15. t. m. popoldne v Tovsti gori nad Goricem cerkovnik iz Zaloga Jožef Kunc. Omenjenega dne popoldne je šel gasit v goro. Ker pa se je isti dan ogenj posebnoma naglo razširjal in je bilo polno dima, zašel je Kunc v neko strugo, v kateri so ga drugi dan našli popolnoma ožganega, tako, da ga niti njegovi znanci niso mogli več spoznati. Kunc zapuša 5 otrok in mlado ženo. — Ponesrečil bi se bil kmalu tudi orož. tit. postajevodja Donko iz Kranja, kateri je s Kuncem vred bežal pred ognjem. Ker pa se je prvemu pot, po kateri je Kunc bežal, zdela prestrma, je krenil na desno in se tako rešil gotove smrti. — Na omenjeni gori je že gorelo 4 tedne. Zaradi velike suhote in strmega kraja niso mogli ogenj pogasiti. Pogasil ga je šele dež, kateri je začel padati 16. t. m. popoldne.

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo

Tolstovrško slatino

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislavoda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

Christofov trgovski tečaj bode tudi letos prav dobro obiskan, ker se je oglasilo že 60 gojenk. Lepo število lanskih gojenk je že sedaj v dobrih službah, k čemur pripomore dejstvo, da ima vodja zavoda tozadevne vsestranske zveze. Toplo priporočamo ta zavod in opozarjamo na današnji inserat istega ter na izvestje tega zavoda, ki se dobi v „Narodni knjižarni“.

O. BERNATOVIC

Ljubljana. — Mestni trg. — Ljubljana. Velikanska zaloga narejenih oblik za gospode, gospe in otroke. Najnižje cene, solidna poštežba.

Kinematograf Ideal. Opozarja se na današnji izbrani spored. Posebno lepe slike so: Hetman Nikolajev (ruska drama, krasna varietetna slika v barvah), slačenje na trapezu in velekomične slike Lotice jadnica in Moric bogati stric (Prince). Petek večer smeha. V soboto: Putifarjeva žena (zanimiva drama, 450 metrov dolg film od Nordisk & Komp.)

Zborovanje „Zveze jugoslovanskih železniških uradnikov“.

Država nima denarja — državljani še manj. In tako si stojita danes oba faktorja v ostrem boju nasproti. Aut-aut. Bitka se mora izvajevati, naj bo že tako ali pa tako. Državljan niso nikdar dolžni trpeti za grehe, katere napravljajo država sama. Letos vlada sploh po celi Evropi nenavadno gibanje. Iz vseh držav prihajajo glasovi: Proč z draginjo! Tudi v naši nesrečni Avstriji, mimo katere so šla dosedaj vsa taka gibanja, je pričelo nenavadno vreti. Do tega je pa tudi moralo priti. Kajti grehi popolnoma zavozene avstrijske politike se morajo enkrat pošteno maščevati. Ljudstvo se vzbuja. Posebno delavski in uradniški krogi, kar je zelo značilno, nastopajo silno resno. V Ljubljani smo imeli tekom zadnjih dni že več protidraginjskih zborovanj. Včeraj zvečer je imela enak shod v salonu hotela „Ilirije“ „Zveza jugoslovanskih železniških uradnikov“.

Udeležba je bila nenavadno velika. Jasen dokaz, da železniški uradniki umevajo dobro položaj, v katerem se nahajajo. Razven mnogoštevilnih ljubljancev je bilo opazati goste iz Poljčan, Jesenic, Zidanega mosta, Št. Petra, Kranja, Trsta in Celja. Navzoča sta bila tudi ljubljanski državnozborški poslanec dr. Vladimir Ravnihar in deželni poslanec prof. Reiser.

Zborovanje je otvoril predsednik „Zveze“ g. Črnič, ki je toplo pozdravil mnogoštevilne udeležence, posebno pa dr. Ravniharja in prof. Reiserja. (Viharni Živio! klici.) Naglašja, da je predmet skoda položaj železniškega uradništva. Osrednji odbor je s tem, da je sklical v slovenski metropoli shod žele. uradnikov, hotel sprevideti samo bojevitost in razpoloženje svojih članov.

Francoski in angleški železničarji so že poskusili svojo moč. Zato ni popolnoma nič čudno, če se tudi v Avstriji pripravljajo boj, ki mora izbruhniti, ako se vlada ne bo ganila. Železniški uradniki so pripravljeni na

MALI LISTEK.

I. E. RUBIN:

Rože z grobov.

Slika.

Z gospodično Kamilo sva se blizala že pokopališču, ko me je naenkrat vprašala:

„Zakaj ste tako zamišljeni?“

„Spomnil sem se neke povesti,“ sem odgovoril, „in v takih časih, kadar se česa spomnim, rad premišljam.“

„Ali mi je nečete povedati?“

„Zakaj ne, pojdiva počasi, prav do pokopališča bo končana.“

Kamila je bila zelo živahna gospodična, stara nekaj nad dvajset let in zelo ljubeznjiva. Smejala se je vedno veselo, ni je iz lepa užlostila kada nezdoda. Kadar sem bil z njo skupaj, sem imel vse ure in sem pozabil na vso žalost svojih trpkih dni. Hodila sva skupaj na izprehod samo zato, ker mi je bilo dolgčas hoditi samemu in ker je ona imela proti večeru vedno dve uri časa, ki jih je preživela z menoj. Ti izprehodi so naju družili in postala sva si prijatelja. Šla sva vsak dan skupaj iz mesta: enkrat v drevored, drugič v mestni vrt, tretjič ven na polje in vsak teden enkrat na pokopališče. —

Kadar sva šla na pokopališče, je nšla Kamila vselej rože seboj. Na pokopališču je vsakokrat stopila par korakov naprej med grobove in je tja vrgla svoje rože. Rekla je, da tam leži bratec, ki je umrl pred nedavnim časom. Res, po vsem, kakor se je vedla, se ni dalo spoznati, da bi bilo tam kaj drugega, nego bratec in čudil sem se, zakaj mu nosi rože na grob, ko ni morebiti v njenem srcu nikakega žalovanja. Toda Kamila je rekla, da je obljubila materi, da pojde vsak teden enkrat na grob, ako ji pusti dve uri za večerni sprehod. Jaz sem bil s tem zadovoljen, kajti tudi na pokopališču sva videla vedno kaj novega in zanimivega, in to je bilo za naju glavna stvar. Toda takrat mi je nehote prišla ona povest na misel.

„Povejte mi,“ je prosila Kamila.

„Torej, pravzaprav je to vesela povest, čeprav bi lahko iz nje naredil tudi nesrečen roman, ki bi ga ne čitala nobena mlada gospodična. Nekoč sem se bil seznanil z gospodično, ki mi je zelo ugajala in sem se skoraj zaljubil vanjo.“

„In kaj je bilo potem?“ je vprašala Kamila.

„Potem? No, povedati vam moram natančneje. Zaljubljen sem se vanjo na ulici.“

„Ah, vi“ je vzkliknila Kamila.

„Res! Pri mladih ljudeh se to večkrat zgodi. Srečaval sem jo vsak dan in še danes ne vem, ali sem se zaljubil vanjo takoj prvi dan, ali šele potem, ko sem jo srečal mnogokrat.“

„Recimo, da šele potem,“ je rekla Kamila.

„No, recimo, da šele potem. In nekoč je moje srce premagalo moj razum in sem šel za njo.“

„In ona?“

„No, bežala je.“

„Kam?“

„Naravnost domov.“

Kamila se je zelo zanimala za povest in je hotela vedeti vse natančno.

„In kaj ste storili vi?“

„Jaz sem obstal pred vratmi in sem gledal za njo. Všeč mi je bilo, da je pobegnila. Premišljal sem, kaj naj storim. Hotel sem iti k hišnici, plačati ji krono in poizvedeti, kdo je ona gospodična. Toda v tem sem zaljubil smeh nad seboj. Stala je na balkonu in se mi smejala. Odšel sem domov in bil sem zadovoljen. Čez kratko sem jo zopet srečal na ulici. Držala se je resno in se hotela izogniti, toda jaz sem stopil k nji in ...“

„To ste bili zelo predrzni in naravnost ...“

„Ne, gospodična, ona se je smejala in kadar se je smejala, je bila zelo lepa; to je odločilo ...“

„In kaj ste ji rekli?“

„Danes res ne vem, kako sem začel.“

„Ah, vi vse pozabite.“

„Verjemite, da v takih trenutkih navadno človek reče kaj neumnega. Zato sedaj ne vem: prosil sem jo menda, če jo smem spremljati.“

„Potem je bilo to prav tako, kakor pri meni.“

„Ali se še spominjate?“

„Da, kako bi ne?“

„Ali je bilo prav tako?“

„No, in kaj je bilo potem?“

„Rekla je, da smem iti z njo.“

Šla sva proti njenemu domu. Tam sem se poslovil in si izprosil, da se smem z njo zopet sniti.“

„In je tudi dovolila?“

„Tudi. Rekla je, da gre vsak dan ob devetih k prijateljici. Tako sva se sešla drugi dan in potem vsak dan.“

„Pripovedujte dalje.“

„Vsak dan torej. Nekoč pa me je povabila na dom, češ, da tako želi njena mama.“

„In ste šli?“

„Seveda. Njena mama je bila prijazna stara gospa, ki me je sprejela zelo ljubeznivo in me je povabila, naj pridem vsak dan k njej.“

„In vi ste prišli?“

„Seveda. Ona je igrala na klavir, jaz sem sedel na zofi in poslušal.

Veste, da to zelo ljubim.

„In kaj je bilo potem?“

„No, nič. Postala sva zelo prijateljica in skoraj sva se zaljubila. Človek se privadi na človeka in včasih pripomore tudi komodnost in zadovoljnost, da smo bolj zaljubljeni, nego je resnica.“

„Torej ste bili res zaljubljeni. Tudi poljubili ste jo?“

„Seveda in še mnogokrat.“

„Vi! In kaj je bilo potem?“

„Potem sva hodila na izprehod, kakor zdaj hodim z vami. Povsod in vsi so mislili, da sva zaljubljen par.“

„Ali ste jo ljubili?“

„Ne. Tudi ona me ni ljubila. — Bilo je nama obema dolgčas na svetu in sva bila zadovoljna, da si moreva krajšati dneve na lep način.“

„A kako ste se razšli?“

„No, nekoč me je povabila, naj grem z njo na pokopališče. Bilo je v poznem jesenskem času. Prišla sva na pokopališče in ona vesela, živahna gospodična je naenkrat postala resna in žalostna. — „To veste,“ je rekla, „da imam prijateljico.“ — „Vem“, sem odgovoril. — „Vidite, je pravila, ta prijateljica je bila nesrečna. Ljubila je nekega študenta tako zelo, preveč.“ — „Kako,“ sem vprašal.

(Konec.)

najostrejši boj. Spregovoriti hočejo resno besedo. Vlada ima za kanone in mornarice vedno dovolj denarja, njen uradnik pa naj gara od zore do mraka, magari če pogine od lakote. Treba nujne odpomoči. Železniški uradniki zahtevajo štiri najpoglavnejše stvari: 1. zvišanje akt. doklade, 2. preuravnavo penzijskega statuta, 4. draginsko doklado, 4. avtomatiko.

Na shodu je bila z velikanskim navdušenjem soglasno sprejeta sledeča resolucija:

Na shodu, sklicanem po D. I. Ž. U. v Ljubljani, hotel Ilirija, dne 19. septembra 1911 zbrano uradništvo državne in južne železnice

izjavlja, da mu je vsled neprenehoma rastoče draginje pri vseh najpotrebnejših življenjskih potrebah vrejeno gospodarsko življenje popolnoma nemogoče;

zahteva zato soglasno z vsem organiziranim železničarstvom Avstrije, da uprava železnice nemudoma ukrene vse potrebno, da se gmotni položaj železniškega uradnika zdatno in trajno poboljša;

Izraža vodstvu D. I. Ž. U. v Trstu svoje popolno zaupanje, mu naroča, da sporazumno z vsemi v nacionalni koalicijski združenimi žel. organizacijami deluje na končno ugoditev vseh potom spomenice železniški upravi predloženih zahtev, in svecano izjavlja, svojo neomajno solidarnost z vsem avstrijskim železničarstvom.

Državni poslanec dr. Ravnihar izjavlja, da spremlja z velikimi simpatijami socialno gibanje železniških uradnikov. Zagotavlja jih, da bo energično zastopal v zbornici njih interese.

Profesor Reisner povdarja, da je protidraginsko gibanje med uradniki danes splošno. Izjavlja, da so tudi drugi c. kr. uradniki popolnoma solidarni z žel. uradniki.

Shod je trajal do pozne noči. Zaključen je bil šele okoli 12. ure.

V soboto je otvorilo slovensko deželno gledališče svojo letošnjo sezono z Hugojevo dramo „Ruy Blas“, v nedeljo pa ljudski oder s Finžgarjevim „Divjim lovcom“. O obisku predstave v deželnem gledališču piše uradni list „Laibacher Zeitung“: Obisk je bil v parterju zadovoljiv, v ložah nezadosten. O obisku v ljudskem oderu pa: Naval k otvoritveni predstavi je bil nenavadno velik. Gledališka dvorana je bila do zadnjega kotička zasedena. Nad dvesto oseb je moralo od blaginice oditi. — To je slika ljubljanskih kulturnih (?) razmer: klerikalni ljudski oder do zadnjega kotička nabasan, deželno gledališče, ki ga poseča, oziroma bi ga imela posecati slovenska napredna javnost, poloprazno. Kakor slišimo, se je ravnateljstvo deželnega slovenskega gledališča čutilo prisiljeno, da je vsled skrajno slabega obiska sistiral nadaljnje predstave menda do sobote. Res krasno izpričevalo za našo napredno inteligenco, pospeševalčijo naše kulture, vzdrževalčijo našega gledališča, ljubiteljico naše umetnosti in kaj vem kaj še vse. Čemu je sploh ravnateljstvo zaprlo gledališče? Ali bi ne bilo bolje, če bi se tam nastanil cirkus, ali variete, ali pa vsaj kinematograf. Zadovoljna bi bila inteligenca, zadovoljen blaginik. In kritiki bi bili v prijetnem položaju približno takole pisati: Včerajšnja predstava v našem deželnem gledališču je bila izborna obiskana. Okoli 10.000 ljudi je moralo oditi, ker niso dobili več vstopnic, vkljub temu, da je bilo v ložah po deset sedežev. Program včerajšnje predstave je bil kaj srečno izbran. Producirala se je svetovnoznana japonska plesalka na vrvi, gospodična Fing-Fang-Pong. V svoji umetnosti je ta gospodična res na vrhuncu. Teško si je misliti kaj popolnejšega. K sijajnemu uspehu so seveda mnogo pripomogle krasne toalete in — last not least — čarobne naravne lepote gospodične Fing-Fang-Pong. Naj nam bo dovoljeno, da tudi mi vpletemo skromno peresce priznanja v lovorov venec umetniških zaslug dražestne gospodične plesalke. Med predstavo je sodeloval slavnostni ciganski orkester pod vodstvom kapelnika g. Fekete Lajosa in je žel burno pohvalo itd. — In v listih bi brali obenem morda sledečo kratko notico: Včerajšnja predstava Finžgarjevega „Divjega lovca“ na ljudskem oderu se ni vršila, ker se je prodalo samo pet vstopnic in je poleg tega manjkalo šest igralcev, ki so jo baje popihali na predstavo v slovenskem deželnem gledališču.

Čemu umetnost, čemu kulturo ljudem vsiljevati, ki je niso vredni? Kakor bi krave pital s piškoti in osle s čokolado, kajti za krave je mrva, za osle osat, za slovensko inteligenco pa variete, cirkus in kinematograf. Ob

piškotih bi krava poginila, tudi osel ob čokoladi in naša inteligenca bi sama sebi nezvesta postala, če bi začela hoditi v gledališče na predstave, v Jakopičev paviljon na razstave in kam drugam na koncerte „Slovenske filharmonije“.

Da bi pa kdo iz rodoljubja hodil v gledališče ali na razstave ali na koncerte — tudi takih ljudi se najde — bolje ne. Mene nobena stvar tako ne ženira, kakor če vidim v prvi vrsti parterja udobno zleknjenega v fotelju resnega, izkušnega, velezaslužnega in sploh odličnega rodoljuba, ki mu na nosu berem, kako mu je sitno na tem nenavadnem kraju in kako komaj čaka, da jo zavije k „Fajmoštru“ ali pa k „Figovcu“ ali pa k „Belemu volku“ na klobaso in cviček. Slabo bo z našo umetnostjo, dokler bo treba za obisk gledališča, razstav in koncertov apelirati na — rodoljubje! Apelirati pa je treba na tiste, ki imajo vsaj nekaj smisla še za našo kulturo. Koliko jih je? Ali jih je dovolj? Gorje, če jih ni ...

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

† Stolypin.

London, 19. sep embra. Angleški politični krogi zelo obžalujejo smrt ruskega ministrskega predsednika Stolypina, ker je bil dober in odkritosrčen prijatelj Anglije. Boje se, da pride na njegovo mesto mož, ki Angliji ne bo tako naklonjen, kakor Stolypin. Zato bo vprašanje Stolypinovega nasledstva zelo velikega pomena, in to ne le za Anglijo, ampak sploh za celo Evropo.

Petrograd, 19. septembra. Zdravniki so konstatirali, da je bil Stolypin ustreljen s takozvanimi dum-dum krogli. Dobil jih je od šefa policije.

Odesa, 19. septembra. Profesor Bagrov, sorodnik atentatorja Bagrova, je bil aretiran.

Dunajske demonstracije.

Dunaj, 19. septembra. V Ottakringu danes ni bilo nobenih demonstracij. Pač pa je bilo nekaj manjših demonstracij v XXI. okraju Favoriten, ki pa niso zavzele resnejših dimenzij, ker je policija demonstrante takoj razkropila.

Bosenske volitve.

Sarajevo, 19. septembra. Volitve za bosenski deželni zbor bodo dne 2. oktobra.

Maroko.

Berlin, 19. septembra. Francoski poslanik v Berlinu Cambon presoja situacijo zelo optimistično.

Nemška državna banka.

Berlin, 19. septembra. Osrednji odbor nemške državne banke je sklenil zvišati diskont od 4% na 5%, lombard pa od 5% na 6%.

Erupcija Etna.

Katanija, 19. septembra. Tok lave se rapidno bliža mestu Castiglione. Prebivalci beže iz mesta.

Tirolski gostilničarji.

Inomost, 19. septembra. Tukajšnji gostilničarji so sklenili bojkotirati one pivovarne, ki hočejo podražiti pivo.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik

Milan Punt.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Dijak ali dijakinja se sprejme na hrano in stanovanje pod jako ugodnimi pogoji. Posebna, zračna soba. Naslov se izve pri upravnistvu „Jutra“.

Čevljarskega pomočnika za mešana dela se takoj sprejme pri J. Kerševanu v Idriji št. 92. 396/3—2

Višji realce išče instrukcijo za učenca 1—4 realce. Naslov pod „Višje realce“ poštno ležeče Ljubljana. 400/2—2

Dve gospodični prodajalki se sprejmeta na hrano in stanovanje pod nizko ceno. Kje. pove uprava „Jutra“. 397/3—2

Miša z velikim vrtom se iz proste roke proda. Poizve se Mesarska cesta 1. 528/9—6

Elef in šupa za vozove se takoj odda. Kje. pove „Prva anončna pisarna“. 525 x—5

Šivilja čevljarske stroke išče službe v Ljubljani ali drugje. Ponudbe „Spretna šeparica“ na Prvo anončno pisarno. 559

Osmošolec išče instrukcije, najraje iz matematike. Ponudbe pod „Osmošolec 8“ na Prvo anončno pisarno. 561/2—1

Deklica

se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov pove upravnistvo „Jutra“.

25 vagonov sena

je na prodaj proti takojšnjemu prevzetju. Pogoji v pisarni „Universal“ v Ljubljani, Sodna ulica 4.

Vsevečni je vzal k Sebi 19. t. m. ob pol 12. uri našo blago hčerko, sestro, teto, svakinjo gospodično

Marico Schiller

katere zemeljski ostanki se prepeljejo 21. t. m. ob pol 5. uri iz hiše žalosti sv. Petra cesta 58. k sv. Križu.

Za dušni mir opravijo se maše v več cerkvah.

Žalujoči ostali.

Mesto vsakega drugega obvestila.

Šolske knjige za vse šole

v najnovejših odobrenih izdajah ter vse šolske potrebščine v najboljši kakovosti priporoča po zmerni ceni

L. Schwentner v Ljubljani

Prešernova ulica št. 3. Poslopje Mestne hranilnice.

Ustanovljen 1906 : Christofov : Ustanovljen 1906

trgovski tečaj

Sodna ulica 2 otvori paralelko,

kjer je vpisanih že nad 50 gojenk. Vpisovanje vsak dan od 12. do 3. popoldne.

Strokovni učitelji-profesorji. Pohvalna pisma na razpolago. Jezikovni, steno-grafski in stroje-pisni kurzi. — Začetek šolskega leta dne 2. oktobra 1911 ob 8. uri zjutraj.

Najnižje cene!

Pristno gorenjsko in koroško

sukno

Največja zaloga pri

A. & E. Skaberné,

LJUBLJANA, Mestni trg 10.

Najnižje cene!

Izobražen mož

vojaščine prost, išče službe kot pisarniški ali šolski sluga ali kaj temu sličnega. — Ponudbe pod „A. B.“ na upravnistvo „Jutra“.

Spreten igralec

na klavirju se išče za plesne vaje, ki se vrše vsako nedeljo in praznik popoldne. Plača po dogovoru. Takojšnje ponudbe pod „Igralec“ na Prvo anončno pisarno, Frančiškanska ulica 8.

Naročajte in kupujte „JUTRO“

Ugodna prilika se nudi za nakup

trgovine z mešanim blagom, gostilniške obrti in zemljišča.

Reflektanti dobe brezplačno pojasnila pri g. Kamenšek v pisarni „Universal“, Ljubljana.

Dve stavbeni parceli

s površino 2727 m² na Prulah se po primerni ceni na prodaj. Stavbišči ste na vogalu ulice nasproti novega mostu v bližini šolskega poslopja. — Načrti in pogoji so na razpolago pri g. Kamenšek v pisarni „Universal“, Sodna ulica št. 4.

I. slovenski zaseb.

trgovski tečaj

LJUBLJANA, Gosposka ulica št. 8

(popreje „MLADIK“)

Lastnik FR. GÄRTNER

strokovni učitelj na gremijalni trgovski šoli, izprašan za knjigovodstvo, korespondenco, trg. računstvo i. dr.

Vpisovanje ob delavnikih od 9.—12. in 3.—5. ure, ob nedeljah od 9.—1. ure.

Zavod je razven onega na liceju edini te vrste, ter je pod vodstvom strokovno naobraženega lastnika. Nastanjen je sedaj v hiši, kjer je bil dosedaj internat „MLADIK“, ter je popolnoma moderno opremljen.

Učni načrt je strokovnjaško izdelan, ter se je natančno po tem načrtu osnoval tudi sloven. trgovski tečaj v Trstu.

Poučuje se: eno- in dvostavno knjigovodstvo, trgov. računstvo, trgov. korespondenca, sloven. in nem. pouk o blagu, trgovsko in menično pravo, steno-grafija sloven. in nem., trgovski zemljepis, stroje-pisje, laščina in dr. tuji jeziki. Razun tega praktična manipulacija v odvetniških in dr. pisarnah.

V bodočem šolskem letu se bodo vršila na zavodu tudi razna strokovna predavanja.

Šolnina letno (10 mesecev) K 160.—, mesečno K 16.—.

Vpisnina in prispevek za učila K 50 vin.

Vodstvo.

Konfekcijska trgovina A. LUKIČ, Ljubljana

Pred škofijo štev. 19

priporoča svojo velikansko zalogo izgotovljenih oblek po najnovejšem kroju za gospode, dečke in otroke.

Najnovejše v

konfekciji za dame in deklice.

Solidna in točna postrežba.

Najnižje cene.

Lepota ženskega lica je ključ, ki odpira mnoga in mnoga vrata!

Lepo in belo lice

kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma blagodišeča krema brez maščobe

OLIMPIA

pripravljena na poseben način iz najfinejših in najneškodljivejših sestavin. Radi spretno kemične spojivke se porablja

OLIMPIA

suha krema tudi kot najboljša milo. — Cena malemu lončku K 1-20, velikemu K 2-—, — Glavna zaloga v lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska c. 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste šolskih knjig,

vse šolske potrebščine ter vse šolske zvezke in preparacije po najnižjih cenah brez konkurence priporoča

FR. IGLIČ

v Ljubljani, na Mestnem trgu štev. 11—12.

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljši sredstvo 5 kg franko K 4-50

3r. Novakovič, Ljubljana.

Cenjenim gostilničarjem in slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da imam od danes naprej vsaki dan

sveže preste

ter iste na zahtevo dostavljam na dom. Pekarija ŽAGAR, Dunajska cesta 9.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Vsa čist dobiček se razdeljuje zavarovancem; dosedaj se ga je izplačalo K 2,495-719-.

Prva kranjska drogerija, parfu-merija, fotomanufaktura itd.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica št. 1. Zunanja naročila izvršuje z obratno pošto. — Ceniki so na razpolago.

Najboljše odgovori „Slovenec“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Največja zaloga oblačila je v Angleškem skladišču oblek

Ljubljana, Mestni trg 5.

Za jesensko in zimsko sezijo je prišlo svežega blaga nad 30.000 komadov, in sicer: oblek, površnikov, zimskih sukenj, pelerin, klobukov in čepic za gospode in dečke. — Najnovejši kostumi, krila, bluže, mantile, raglani in pelerine za dame in deklice. Najnižje cene. Solidna postrežba.

O. BERNATOVIČ.

Rezervni zaklad nad pol milijona

kron

Kmetska posojilnica

ljublanske okolice

Stanje hranilnih

vlog dvajset

milijonov kron

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu

v LJUBLJANI

Dunajska cesta štev. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5% brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Telefon štev. 185 interurban.

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Denarni promet

v letu 1910

K 100,000.000-—

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Upravno premoženje

v letu 1910

K 20,500.000-—

račun pri avstrijski pošti hranilni št. 638.406, pri ovrbi pošt. hranilni št. 19.864.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fond K 54,000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109,856.860-58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal in okenskih plošč. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čiste dobička izdatno podporo v narodne in občnokoristne namene.

Del. glavnica:

K 5,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Res. fond nad

K 610.000.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. - Stari trg št. 8.

skladišče oblek domačega izdelka za gospode in dečke. — Velika izbira tu- in ino- zemskega blaga za obleke po meri. — Solidna postrežba. - Vedno nizke cene.